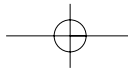
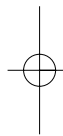
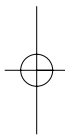
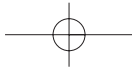

Van plaats tot plaats

Van plaats tot plaats

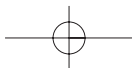
ONDER REDACTIE VAN
DR. M. VAN CAMPEN

BIJBELS DAGBOEK

Vierde druk

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

www.uitgeverijboekencentrum.nl

Ontwerp omslag: Mulder van Meurs, Amsterdam
Illustratie omslag: Imagebank

ISBN 978 90 239 1910 0
NUR 707

Vierde druk 2015

© 2005 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Week	Auteur	
1-4	Dr. G. van den Brink <i>Antiochië, Babel (1), Babel (2), Ber-Seba</i>	7
5-8	Prof.dr. W. Verboom <i>Bethanië, Bethlehem (1), Bethlehem (2), Bethel (1)</i>	35
9-12	Drs. B.E. Weerd <i>Bethel (2), Beth-Sémes, Kirjath-Jearim, Cesaréa, Damaskus</i>	63
13-16	Ds. J.C. Schuurman <i>Efeze (1), Efeze (2), Filippi (1), Filippi (2)</i>	91
17-20	Dr. P.J. Visser <i>Galatië, Meer van Galilea, Gibeon, Gilgal</i>	119
21-24	Drs. M. Messemaker <i>Horeb, Hebron, Jericho, Jeruzalem (OT 1)</i>	147
25-28	Drs. M. van Campen <i>Jeruzalem (OT 2), Jeruzalem (NT 1), Jeruzalem (NT 2), Jeruzalem (NT 3)</i>	175
29-32	Drs. J.C. van Trigt <i>Het nieuwe Jeruzalem, Jizreël, Jordaan, Kades</i>	203
33-36	Drs. P. Nobel <i>Kapernaüm (1), Kapernaüm (2), Kolosse, Korinthe (1)</i>	231

37-40	Drs. B. Oosterom <i>Korinthe (2), Nazareth, Ninevé, Olijffberg</i>	259
41-44	Dr. J. Hoek <i>Rama, Ramoth, Rome (1), Rome (2)</i>	287
45-48	Drs. W.J. Dekker <i>Samaria (1), Samaria (2), Samaria (3), Sichem</i>	315
49-52	Drs. M.J. Tekelenburg <i>Sodom en Gomorra, Thessalonica (1), Thessalonica (2), Tyrus en Sidon</i>	343
	Personalia	371

week 1 • zondag

Antiochië

Bochten in de levensweg

Bijbellesing: Handelingen 6:1-7

En dit woord behaagde aan heel de menigte; en zij verkoren (...)

Nicolaüs, een jodengenoot van Antiochië (6:5)

Het lag niet voor de hand dat Nicolaüs diaken werd. Nicolaüs was van huis uit gewoon een heiden uit de grote stad. Antiochië was zelfs de derde stad van het Romeinse Rijk. Het was een hellenistische stad, waarin keizerlijke ideeën over samensmelting van verschillende culturen werkelijkheid waren geworden.

Toch was er in Antiochië een herkenbare joodse gemeenschap gebleven. Daar had Nicolaüs zich bij aangesloten. Op de een of andere manier had Israëls God hem geraakt. Hij had zich laten besnijden, nam de joodse wetten in acht, deed zelfs graag nog wat extra. Zo zal hij op dat gedenkwaardige Pinksterfeest in Jeruzalem zijn geweest. Daar hoort hij over Jezus, raakt vol van de Heilige Geest en vindt er zijn bestemming.

De levensweg van Nicolaüs kende nogal wat bochten. Via heidendom en jodendom kwam hij tot Christus. Waarom juist hij uit alle Antiocheense heidenen? Dat is nu wat in de Bijbel Gods verkiezing heet. Achteraf terugkijkend zie je altijd het beste, wat dat inhoudt. Misschien stond je eigen wieg ook in een ander geestelijk klimaat dan dat van het Evangelie. Om je over te verwonderen! En laten de bochten in mensenlevens ons nooit weerhouden hen een taak of ambt te gunnen in de gemeente. Beslissend is slechts of iemand vol is van de Geest en van wijsheid (vers 3).

Vraag: Welke bochten en kronkels in relatie tot het geloof kun je terugkijkend op je eigen levensweg aanwijzen? Wat voor gevoel domineert, wanneer je hierover nadenkt?

week 1 • maandag

Antiochië

Laat je leiden

Bijbellezing: Handelingen 11:19-25

En Barnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en toen hij hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochië (11:25)

Had Paulus daar eigenlijk wel zin in? Had hij niet nog het nodige te doen in zijn geboortestad Tarsen? Als er vandaag een beroep wordt uitgebracht op voorgangers om in een bepaalde gemeente te gaan werken, kunnen zij daar altijd nog voor 'bedanken'. Dat gebeurt dan ook vaak en daar zullen veelal goede redenen voor zijn. Intussen is het prachtig om te zien hoe Paulus – zelf toch een groot christelijk 'leider' – de kunst verstond om zich te *laten* leiden. Barnabas was wellicht niet eens zoveel ouder dan hijzelf. Maar Barnabas had zich een wijze bruggenbouwer getoond, met veel inzicht en overzicht. Toen Paulus kort na zijn bekering voor het eerst in Jeruzalem was gekomen, was het Barnabas geweest die het wantrouwen van de apostelen doorbroken had. Nu is het dezelfde Barnabas die ziet: Paulus en Antiochië passen bij elkaar, lijken voor elkaar bestemd! En Paulus laat zich meenemen door deze man vol van de Heilige Geest en van geloof (vers 24).

Wat hebben we zulke Barnabassen ook vandaag hard nodig! Barnabas heeft iets van een goede bisschop, een ambtsdrager met visie. Hij laat zien hoe kerkelijk gezag bedoeld is en hoe heilzaam een goed functioneren daarvan is. Zelfs Paulus onderwerpt zich er zonder meer aan en laat zich leiden.

Gebedsonderwerp: Wij bidden vandaag voor alle ambtsdragers en andere leidinggevenden in kerk en gemeente; dat zij vol mogen zijn van de Heilige Geest en van geloof. Zodat we ons met een gerust hart door hen kunnen laten leiden.

week 1 • dinsdag

Antiochië

De kern geraakt

Bijbellezing: Handelingen 11:25, 26

*En het is geschied, (...) dat de discipelen voor het eerst te Antiochië
Christenen genaamd werden (11:26)*

Opvallend is dat de volgelingen van Christus zichzelf niet als 'christenen' aanduiden, maar dat anderen in Antiochië daarmee beginnen. De naam is dus bedacht door de buitenwacht. Die zag iets merkwaardigs gebeuren: Antiocheense joden en heidenen vormden samen een nieuwe gemeenschap, een echte vredes-beweging. Steeds meer mensen deden eraan mee. 'Christusmensen', zo werden ze genoemd. Letterlijk: christianen. Misschien was het zelfs licht spottend bedoeld en klonk het ongeveer als 'Christus-lui'.

Met deze term hebben de buitenstaanders de kern geraakt. Kennelijk was hen duidelijk geworden dat het geheim achter deze beweging de persoon van een zekere 'Christus' was. Wat is het geweldig, dat juist dit goed is overgekomen! En wat zou het nog geweldiger zijn, wanneer dat vandaag opnieuw zo is. Dat we bij de buitenwacht niet allereerst bekend staan als reformatorischen of evangelischen, protestanten of katholieken, zwaren of lichtzinnigen, en ook niet als fatsoenlijke kerkmensen – maar als mensen die zich door Christus laten leiden. Dat zou betekenen dat echt duidelijk is geworden van Wie we zijn.

Zelf zouden ze het in Antiochië misschien niet gedurfd hebben. Christus-mens zijn, dat is nogal wat! Kierkegaard zag zijn leven als één grote worsteling om christen te *worden*. Wat is het dan mooi als anderen het in je zien en van je zeggen.

Gebed: Heere God, laat mij zo leven, dat omstanders de kern ontdekken: dat ze mogen zien dat Jezus Christus Degene is van Wie ik ben.

week 1 • woensdag

Antiochië

Het grote schisma

Bijbellezing: Handelingen 14:19-24

Maar daarover kwamen joden van Antiochië en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten hem buiten de stad, menende dat hij dood was (14:19)

Hier bevinden wij ons bij de wortel van een ernstige tweespalt die een diep-tragische voortzetting zou krijgen in de wereldgeschiedenis: de tweespalt tussen joden en christenen. We zien hier dat het oorspronkelijk een intern-joodse tweespalt was. Leden van joodse gemeenschappen zoals die in Antiochië staan aan de ene kant, joden als Paulus en Barnabas aan de andere. Rondom Jezus vindt de grote scheiding plaats.

Hoewel Lukas genuanceerd over de joden spreekt (hij scheert ze niet over één kam), is het beeld dat van hen opgeroepen wordt niet bepaald vleierend. Enkelen van hen achtervolgen Paulus van stad tot stad en zijn pas tevreden, als ze denken hem voorgoed (mond)dood te hebben gemaakt. Paulus zelf heeft dit geweld nooit met tegengeweld beantwoord. Dit helaas in tegenstelling tot vele latere christenen. Het leed dat joden de eeuwen door is aangedaan vanwege hun afwijzing van het Evangelie is onafzienbaar groot en schrijnend.

Paulus droeg een diep verdriet met zich mee over zijn volksgenoten, die Jezus niet als Messias erkenden (Rom. 9). Hij dacht niet: 'Die zullen er op hun manier ook wel komen', maar hij worstelde in zijn gebed om hun behoud (Rom. 10). En ons, heiden-christenen, riep hij op om joden door ons leven-uit-Christus tot jaloersheid te verwekken (Rom. 11). Daar hebben wij nog altijd onze handen vol aan.

Kern: Voel u niet verheven boven de oorspronkelijke takken. U draagt de wortel niet, maar de wortel draagt u (Rom. 11:18).

week 1 • donderdag

Antiochië

Grote dingen door kleine mensen

Bijbellezing: Handelingen 14:25-28

En van daar scheepten zij af naar Antiochië, (...) en daar gekomen zijnde, en de gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij de heidenen de deur des geloofs geopend had (14:26a, 27)

Wonderlijk: over die bijna-doodervaring van gisteren hoor je Paulus en Barnabas niet. Als ze weer terug zijn in Antiochië roepen ze de gemeente bijeen. Die moet ook weten wat zich op het zendingsveld heeft afgespeeld! Want daar zijn 'grote dingen' gebeurd. Zijn er soms records gebroken? Zijn er sterke staaltjes verricht? Nee. Mensen, 'heidenen' om precies te zijn, zijn door de deur van het geloof tot God gekomen. Dat zijn pas echt grote dingen: als een mens die buiten God leeft tot inkeer en omkeer komt. Daarom hoor je Paulus en Barnabas vooral daarover.

Het staat er zo subtiel: 'wat grote dingen God met hen gedaan had'. Ze schrijven de gebeurtenissen dus niet op eigen conto. Zo van: als wij de reis toch niet gewaagd hadden... Ze geven God de eer. En dan niet omdat dat zo hoort, maar omdat ze het werkelijk zo ervaren hebben. Ze stonden er eigenlijk alleen maar bij en keken ernaar. En toch heeft God het 'met hen' gedaan. Ze waren er met huid en haar en met al hun gaven bij betrokken geweest.

Hoe lang heeft een mensenleven zin? Zolang God nog grote dingen met en door je kan doen. En dat kan ook als je zelf één en al zwakheid bent.

Opdracht: Bedenk iemand in wiens leven God vandaag wellicht door jou wil werken. Of als je dit aan het einde van de dag leest: bedenk of je vandaag zo iemand hebt ontmoet.

week 1 • vrijdag

Antiochië

Een heilzaam conflict

Bijbellesing: Galaten 2:11-21

En toen Petrus te Antiochië gekomen was, weerstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was (2:11)

Onenigheid in de kerk! Dat kennen we maar al te goed. In Antiochië kwam het dus ook al voor. De kerk heeft de eeuwen door al heel wat conflicten overleefd. Soms kwam ze er zelfs sterker en zuiverder uit. Wij denken vaak: onenigheid breekt de zaak van het Evangelie geweldig af. En doorgaans is dat ook zo. Maar soms doet juist het midden van een conflict afbreuk aan het Evangelie. Dan is het conflict heilzaam en zelfs noodzakelijk. Dat laatste geldt hier. Daarom gaat Paulus het ook publiekelijk aan. Het gaat namelijk niet maar om een foutje van Petrus. Nee, het hart van het Evangelie is in het geding: leven christenen van genade of van genade-plus-eigen-prestaties? Sommige joodse christenen houden het op dat laatste. En Petrus laat zich intimideren. Hij beziet zichzelf door hún ogen, in plaats van door Gods ogen. Daardoor laat hij de heiden-christenen, met wie hij voorheen aan tafel zat, vallen. Pijnlijk!

Paulus vindt de moed om Petrus met open vizier te bestrijden. Ja – als het moet terwille van het Evangelie van vrije genade, dan moet het. En de Geest werkt mee, want Petrus neemt het ter harte (vgl. Hand. 15). Zo wordt de waarheid duidelijk en zet het Evangelie zich door. Inderdaad: een heilzaam conflict!

Vraag: Wanneer is volgens u een conflict heilzaam en wanneer kun je conflicten beter mijden? Kunt u voorbeelden noemen van heilzame conflicten in de kerkgeschiedenis en/of in uw eigen situatie?

week 1 • zaterdag

Antiochië

Dankbare terugblik

Bijbellezing: 2 Timotheüs 3:10-17

Mijn vervolgingen, mijn lijden, zoals mij overkomen is in Antiochië, in Ikonium en in Lystre; hoedanige vervolgingen ik geleden heb, en de Heere heeft mij uit alle verlost (3:11)

Nog één keer komt Paulus op Antiochië terug, in zijn laatste brief. Hij bevindt zich dan in de gevangenis en zal daar niet meer uit komen. De tweede Timotheüsbrief is zijn zwanenzang. Hoe kijkt Paulus op Antiochië terug? Nogal negatief. In Antiochië begon de ellende van de vervolgingen. Daarna volgden andere plaatsen, maar Antiochië ging voorop. Timotheüs weet er alles van. Hij woonde in Lystre, toen Paulus daar als vluchtende zendeling vanuit Antiochië en Ikonium aankwam. Hij weet dus van meet af dat het volgen van Christus je niet in dank afgenomen wordt. 'Je kunt Christus nu eenmaal niet van Zijn kruis scheiden' (Calvijn).

Maar Paulus wijst ook op nog iets anders: de Heere heeft mij uit alle vervolging verlost! Daarom is zijn terugblik op Antiochië niet alleen maar negatief. Er ligt een krans van dankbaarheid omheen. Uiteindelijk hebben de vijanden van het Evangelie hun doel niet bereikt. God was er ook nog en hielp door de diepste diepten heen. Heerlijk als je zo terug kunt kijken op moeilijke periodes in je leven!

De liefde, het geduld en de volharding van Paulus hadden zelfs aanstekelijk gewerkt op Timotheüs. Zo gaat dat nog altijd: juist wanneer we door de diepte gaan, blijkt wat het geloof ons waard is en zien anderen de kracht ervan. Als wij zwak zijn, zijn wij machtig.

Gebedsonderwerp: Laten we vandaag bidden voor geloofsvervolgden, zo concreet mogelijk. En laten we bidden voor onszelf, om een volhardend geloof.

week 2 • zondag

Babel (1)

Babylonische spraakverwarring

Bijbellezing: Genesis 11:1-9

Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de Heere de spraak der ganse aarde, en van daar verstrooide hen de Heere over de ganse aarde (11:9)

‘Ik ga niet meer naar het buitenland op vakantie’, zei een boer die gewend was dialect te spreken tegen me. ‘Ze verstaan je daar niet eens als je Nederlands spreekt!’ Inderdaad: het niet spreken van elkaars taal isoleert ons. De lappendeken van talen verwijst niet naar de veelkleurige pracht van de schepping, maar naar de vervreemdende kracht van de zonde.

Erger dan het niet verstaan van elkaars taal is het niet verstaan van elkaars hart. Als ergens ‘een Babylonische spraakverwarring’ heerst, is er totaal onbegrip en volstrekte miscommunicatie. Dat is pijnlijk. Hoezeer je ook je best doet, het lukt gewoon niet om elkaar enigszins aan te voelen. Soms lijken wij mensen ten diepste eilandjes, die allemaal langs elkaar heen glijden.

Toch greep God niet voor niets in. In Babel gebruikte men de ene taal om ‘zich een naam te maken’. Door een grootse prestatie wilde men zich onsterfelijke roem verwerven. Dat zal dus niet gaan. Onze zelfgebouwde torens van Babel storten in. En dat is maar goed ook. Het werkelijk goede nieuws staat intussen in Handelingen 2, spiegelhoofdstuk van Genesis 11: De Geest, die mensen samenbrengt in de Naam van Jezus – die spreekt alle talen. En doet ons elkaar verstaan.

Vraag: Herkent u het, dat het heel moeilijk kan zijn om elkaars hart te verstaan? Als de Geest erop uit is om dit te verhelpen, wat betekent dat dan voor onze houding?

week 2 • maandag

Babel (1)

Babylonische wreedheid

Bijbellezing: 2 Koningen 24:18-20; 2 Koningen 25:1-7
En zij slachtten de zonen van Zedekia voor zijn ogen, en men verblindde Zedekia's ogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel (2 Kon. 25:7)

Even heb ik overwogen de eindredacteur om een andere tekst te vragen. Je zult als lezer maar net wakker zijn en meteen met dit bericht geconfronteerd worden. Of 's avonds voor het slapen gaan dit nog even meekrijgen. Wat moet je nu met zoveel geraffineerde wreedheid? Het lot van Zedekia gun je niemand.

Het gebeuren vormt de climax van de totale ineenstorting van het tweestammenrijk, die in dit hoofdstuk in schrille kleuren getekend wordt. De schrijver van 2 Koningen laat er geen onduidelijkheid over bestaan, dat het hier wel van moest komen. Generatie op generatie hadden koning en volk de woede van God opgeroepen door hun ongehoorzaamheid. Het oordeel kon niet uitblijven. En nu voltrekt het zich met verpletterende precisie aan de laatste koning die 'deed wat kwaad was in de ogen des Heeren'. Uiteindelijk loont het niet om je van God niets aan te trekken.

Even heb ik overwogen deze tekst 'terug te geven'. Maar: is ze niet al te actueel? Als je de krant opslaat, lees je niet veel anders dan dit soort beestachtige – nee, menselijke! – wreedheid. Het is een Babylonisch, dat wil zeggen: een heidens patroon. En lang niet altijd treft het mensen die het er ergens wel naar maakten. Laten we hen die waar ook ter wereld slachtoffer zijn van marteling en diepe vernedering niet vergeten.

Belofte: Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in welke gerechtigheid woont (2 Petr. 3:13).